



Yezira Ivrit Ltd. Presents

יצירה עברית בע"מ מציגה



קאפו בירושלים Kapó in Jerusalem



"I have nothing but my **death** to express my **life**..."

גיל פרנק Gil Frank מיה דגן Maya Dagan

בסרטו של אורי ברבש Uri Barbash In a Film by

מפיק חיים שריר
Producer Chaim Sharir

תסריט מוטי לרנר
Screenplay Moti Lerner

צלם יורם מילוא Yoram Millo, Director Of Photography, עורכת מיקי כהן Micki Cohen Barlev, Editor

מעצב אומנותי חביב רוזיליו Haviv Rozzillio, Art Designer, עוזרת במאי ראשונה רחלי וסרמן Racheli Vaserman, First Assistant Director

מפיק בפועל בועז וקסלר Boaz Vexler, Line Producer



קאפו בירושלים

ירושלים 1946. ברונו קמינסקי, רופא מוורשה שהיה ראש בלוק באושוויץ, מגיע עם שרה אשתו לירושלים בתקווה להתחיל בה חיים חדשים. עם הגיעם נפוצה שמועה שברונו היה ראש בלוק סדיסט באושוויץ, התעלל באסירים היהודים ואף הרג אחדים מהם. כמה ניצולים שוחרו נקמה מעידים נגדו. אחרים תומכים בו וטוענים לחפותו. ברונו נאבק על חייו, על שמו הטוב ועל העקרונות לפיהם נהג. אך ספק מתעורר גם בליבה של שרה שתמכה והאמינה בו. ב-1948, עם סיום המנדט הבריטי, ופרוץ מלחמת העצמאות, מתגייס ברונו לצה"ל, ומצטרף כרופא לכיתה הנשלחת לתגבר את הכוחות הנצורים ברמת רחל. בדרכם נתקלים החיילים במארב של הלגיון הירדני. ברונו נהרג בניסיון לחלץ פצוע.

דבריו של הסופר **אהרון אפלפלד** – שורד שואה בעצמו - שהתפרסמו במאמר במוסף "הארץ" ב-18 במרץ 2005, מבהירים את ההכרח לספר את סיפורן של דמויות כברונו קמינסקי באמצעים אמנותיים:

"...בשואה התנסה היהודי בכל תהומות הנפש. שנות השואה, שנות אימה, היו גם שנות התבוננות, ספיגה והטמעה. נחוצות היו שנים רבות כדי לעכל את מה שעשו בנו האומות. רק עתה מתחילה הנפש להטמיע. עתה עלינו להוציא את האימה מתוך הכללי ומתוך המופשט אל הפנימי ואל המשמעותי. אסור להשאיר את השואה בתחומם של המספרים הגדולים והדבור המוכלל. העדים וההיסטוריונים הניחו את המסד ואת הטפחות, ועתה הגיעה שעתה של היצירה. עתה הגיעה השעה לפזר את האימה למראות ולמלים."

הסרט **"קאפו בירושלים"** הוא ניסיון למצוא פואטיקה אחרת, מינימליסטית שנועדה לספר את סיפורו מעורר המחלוקת של קמינסקי. שפה זאת מאפשרת להתכנס למקום אינטימי, נזירי, בו אין מעמד לעריצותה של המיזנסצנה, בו אין צורך בתחביר הקולנועי העשיר, האקספרסיבי והמוכר. מקום בו ניתן, כדברי האדמו"ר השותק "לרקוד ללא ניע, לצעוק בדממה". הפואטיקה של "קאפו בירושלים" שואפת לפענח את עולמן הנפשי והאידיאלי של הדמויות, וליצור מסע רב-שכבתי שמתכנס לווידיויים אישיים, למונולוגים אינטימיים, להתבוננות פנימית של הדמויות. ואכן, הסרט נבנה כקונצרט רב-קולי של מונולוגים המתכתבים זה עם זה, משלימים וסותרים זה את זה, חושפים ומסתירים, מאשימים ומכילים זה את זה.

ריבוי הקולות ונקודות המבט מאפשרים פרספקטיבה רחבה ועמוקה מבלי לשחזר מציאות ריאליסטית. כידוע, הניסיון לשחזר בקולנוע את המשבר המוסרי והאקסיסטנציאליסטי הנורא שהתרחש לאחר השואה נתקל תמיד בקשיים אדירים, כפי שצפה הפילוסוף היהודי גרמני תיאודור אדורנו שאמר: "כתיבת שירה אחרי אושוויץ היא מעשה ברברי". אמנם אדורנו חזר בו חלקית מהקביעה הנחרצת, אך קביעתו זאת מצביעה על ההכרח למצוא פואטיקה ייחודית שתבטא את הבלתי ניתן לביטוי.

תחביר הסרט אינו מציע את המסע הקולנועי המקובל במרחב, אלא יוצר במקומו מסע בזמן. ואכן "קאפו בירושלים" הוא מסע אל העבר שעורכים ברונו ושרה והסובבים אותם, מסע באמצעות הזיכרון ההולך ונשחק, הולך ונשכח, הולך ומוכחש - אל המפלצתי והאנושי, האכזר והחומל, האינטימי והאידיאלי, באושוויץ ולאחריה.

בין "שם" ל"כאן"

מקורו של המושג "קאפו" הוא איטלקי ופירושו "ראש". כינוי זה ניתן במחנות הריכוז לראשי קבוצות העבודה של האסירים (יהודים ולא יהודים), ומשום שרוב ראשי קבוצות העבודה נודעו באכזריותם, הפך המושג לשם נרדף לבעלי תפקידים אכזריים במיוחד שנהגו להתעלל באסירים, אפילו מבני עמם. עם זאת, חשוב לציין כי לא מעט קאפואים ניצלו את מעמדם כדי להקל על האסירים עליהם היו ממונים. הנאצים השתמשו בשיטתיות בבעלי התפקידים הללו לזרוע חשדנות ואיבה בקרב האסירים בבלוקים, וכך למנוע ניסיונות להתארגנות קבוצות מחתרתיות, ולשמור בכך על שיגרת החיים והמוות.

הסרט נוצר בהשראת סיפור חייו של אליעזר (אצ'ה) גרינבוים, יליד פולין, בנו של המנהיג הציוני יצחק גרינבוים שהיה שר הפנים הראשון במדינת ישראל. אליעזר גרינבוים נשלח לאושוויץ-בירקנאו כאסיר פוליטי, מונה על ידי הס"ס להיות ראש בלוק 33, וכבעל תפקיד כונה גם קאפו. באמצעות חשיפת מניעיו של גיבור הסרט, ברונו קמינסקי, בן דמותו של גרינבוים, אנו מתוודעים אל הבחירות האנושיות היומיומיות שגזרו את דינם של אסירים בתוך מעבדת האנוש האכזרית ביותר שידע העולם במאה העשרים – היא אושוויץ.

הפסיכואנליטיקן ויקטור פראנקל, שהיה אסיר באושוויץ, כתב בספרו "האדם מחפש משמעות" את הדברים הבאים:

"...בדרך כלל יכולו להתקיים...רק אותם אסירים, שלאחר שניטלו מהם כל מעצורי מצפון במאבק על הקיום, מוכנים היו להשתמש בכל אמצעי, כשר ופסול, ואף בכוח וגם גניבה והסגרת חברים, ובלבד להציל את נפשם.

אנחנו שחזרנו משם, בעזרת הרבה מקרים ממוזלים או ניסים - אחת היא מה שם נכנה להם - אנחנו היודעים: הטובים שבנו לא חזרו..." (ויקטור פראנקל, "האדם מחפש משמעות" דביר, תשל"א, עמ' 16)

פרימו לוי, שהיה אסיר כשנה באושוויץ-בירקנאו, כתב בספרו האחרון "השוקעים והניצולים":

"...אנו השורדים, הננו מיעוט חריג ומלבד זאת מיעוט זעיר: אנו אלה, שבגלל הסטייה מדרך הישר, או בגלל ההעזה, או בגלל המזל לא נגענו בתחתית. מי שכך עשו, מי שראו את תחתית התופת, לא חזרו משם בכדי לספר, או חזרו אילמים." (פרימו לוי, "השוקעים והניצולים", עם עובד, תשנ"א, עמ' 64).

אושוויץ-בירקנאו היה תשלובת של מחנות ריכוז-עבודה-השמדה בדרום מערב פולין, אליו הגיעו אסירים בני עמים רבים. עם זאת, רוב הנרצחים היו יהודים שנשלחו מארצות אירופה השונות, ולשם רציחתם הוקם מחנה בירקנאו. בהגיעם למחנה עברו האסירים תהליך סלקציה. רובם נשלחו מיד לאחד מארבעת תאי הגזים, ומיעוטם נשאר במחנה לצורך עבודות כפיה, ניסויים רפואיים והתעללות לשמה.

היותו של עציר בעל תפקיד במחנה לא הבטיחה את חייו. ציות לכללי המחנה אפשרו לבעלי התפקידים תנועה חופשית יותר, תא פרטי קטן ומיטה בתוך הצריף בו הצטופפו כ-1,000 איש בדרגשים, וכמובן גישה קלה יותר למזון. רוב האסירים ראו בהם משתפי פעולה עם הס"ס, על אף שלא כולם ביצעו את הוראות הנאצים בחפץ לב ובהצטיינות.*

רבים משורדי אושוויץ, כמו רוב שורדי השואה, הגיעו לישראל ונרתמו מיד למאבק הקיום של המדינה בדרך. הצעירים שביניהם גויסו מיד עם בואם, ונלחמו במלחמת העצמאות שפרצה לאחר החלטת החלוקה שהתקבלה באו"ם ב-29 בנובמבר, 1947. רבים מהם ראו בלחימה למען הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל משימת חיים. ביניהם היו בודדים שאיש לא הכירם בשם, וכאשר נפלו בקרבות הובאו לקבורה כ"אלמונים". כך גם חרוט על מצבותיהם בבתי הקברות הצבאיים ברחבי הארץ.

אריאל שרון, שלחם בקרבות לטרון בחטיבת אלכסנדרוני, אמר באחד הכנסים של ותיקי החטיבה על אותם לוחמים שורדי השואה:

"שירים לא שרו להם. סביב המדורה לא דיברו בהם. הם לא היו מושא לחיקוי. בבית לא חיכה להם איש לחלוק עימם חוויות. לא היה להם בית. אנשים מעולם אחר... צעירים כמונו ומבוגרים מאיתנו באלף שנים..." (אריאל שרון, מתוך דברים שנשא בטקס אזכרה לחללי גדוד 32 של חטיבת אלכסנדרוני, 26.5.2005)

כמותם גם גיבור הסרט, ברונו קמינסקי, מתגייס ב-1948 כרופא לצה"ל ונשלח להגנת רמת רחל שליד ירושלים, שם הוא נפל בקרב.

אחרי הקמת המדינה, תוך כדי קליטת עלייה המונית ממחנות העקורים ובעיצומו של מאבק כלכלי קיומי, החלה החברה הישראלית מלקקת את פצעי מלחמה העצמאות, מבלי להבחין שבין מאות אלפי העולים הגיעו אליה גם עשרות אלפים משורדי המחנות. לישראלים הוותיקים לא היה זמן ועניין בעבר. הם היו מגויסים לשיקום עצמי ולשיקום המדינה החדשה. מרבית שורדי המחנות לא זכו לתשומת לב מיוחדת בגלל עברם הנורא, וכך הם מצאו את עצמם שקועים בניסיונות לקיים חיי יום-יום, להקים משפחות ולהבטיח את עתידן.

(*) על חיי היום-יום באושוויץ בירקנאו ראה, ישראל גוטמן ומיכאל ברנבאום (עורכים), **אושוויץ - אנטומיה של מחנה מוות**, ירושלים, 1994 וכן אוטו קראוס, ואוטו קולקה, **בית חרושת למוות-אושוויץ**, יד ושם, 1960

רבים מהם ניסו להדחיק את טראומת הסבל במחנות, אך הטראומה לא נשכחה, וכאשר הם נתקלו במקרה ביהודי שהיה בעל תפקיד במחנה: ראש בלוק או ראש קבוצת עבודה, צפו ועלו הזיכרונות המסויטים, והשורדים ניסו לתבוע את בעלי התפקידים הללו באשמת שיתוף פעולה, התעללות ורצח במחנה, על פי החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם שנחקק בכנסת ב-1950. לולא נהרג במלחמת העצמאות היה גם ברונו קמינסקי, גיבור הסרט עומד לדין על פי חוק זה. (ראה להלן) אותם שורדי שואה "שקופים", כמו אלה המופיעים בסרט, ומתמודדים בו עם שאלת אחריותו ואשמתו של ה"קאפו" היהודי, סירבו בדרך כלל לחשוף את קורותיהם בשואה. ורק בשנות השמונים של המאה ה-20, נוצר הריחוק שאפשר לאחדים מהם לספר את סיפורם.

הסופרת **רות בונדי**, ששרדה את מחנה המוות אושוויץ בירקנאו, סיפרה שרבים מהישראלים שפגשה האשימו אותה כי נשארה בחיים משום שעשתה משהו "לא מוסרי" כדי לשרוד. היא מחקה את המספר שקועקע על זרועה כדי להימנע מהצורך להתמודד עם תגובות כאלה ואחרות. בשנים האחרונות הפכו שורדים אחדים לגיבורי תרבות הזיכרון שלנו. הם מעידים בכל הזדמנות על הקורות אותם במחנות, בגטאות וביערות. אנו מדליקים לכבודם משואות ונושאים אותם על כפיים. אך רוב השורדים חיו כאלמונים את שארית חייהם, והלכו לעולמם כאשר הם נושאים את כאבם הנסתר עמוק בליבם.

בסרט **"קאפו בירושלים"** נפגשים הצופים עם שמונה שורדי אושוויץ שהכירו את ברונו קמינסקי כראש בלוק באושוויץ. תוך כדי סיפור זיכרונותיהם על מעשיו, נחשף גם עולמם הפנימי, ונחשפות הזוועות שחוו במחנה. צירוף סיפוריהם מעלה את השאלה: **האם אנחנו, המודעים לשיח השואה בחברה הישראלית, יודעים באמת מה עברו השורדים במחנות? האם השורדים מספרים את האמת על הישרדותם, זוועתית ומצמיתה כפי שהייתה, או שמא הם עצמם אינם מעיזים לגעת בנורא מכל שעדיין לא נבראו המילים לתארו?**

השיח על הזיכרון האנושי של מצבי קיצון: חווית אושוויץ כמקרה מבחן

הסרט **"קאפו בירושלים"** בוחן את תהליך ההישרדות באושוויץ ברזולוציה גבוהה, ומנסה בכך לפענח את החוויות האנושיות הפרטיות של האסירים בו, את תהומות הרוע אליהן נקלעו שלא ברצונם, ואת מאבקם על חייהם אל מול הייאוש התהומי שאפף אותם בכל דקה בכל יום.

הסרט מתאר את תהליך הדד-הומניזציה שנכפה על האסיר, או שבו הוא בחר, במאבקו להישרדותו, ומעלה מן השכחה את זיכרונותיהם של השורדים המתעמתים עם מי שהיה ממונה עליהם ובו היו תלויים סיכוייהם לשרוד - הקאפו. הקאפו אמנם לא בחר להיות אסיר, אבל הסכים להיות בעל תפקיד ולשאת באחריות לחייהם.

הסרט איננו מציג תמונות ויזואליות ממחנה ההשמדה, אלא רק את זיכרונותיהם המיוסרים של האסירים לשעבר. האסירים הללו חוזרים אל אימי המחנה כאילו מעולם לא יצאו ממנו.

למעשה כל אחד מהם שקוע במלחמת הקיום הפרטית שלו, כאשר משקעי מפגשיו עם ברונז הם רק חלק קטן מן הפצע המדמם הפעור בנפשו. כל אחת מדמויות השורדים בסרט, בין אם היא דנה את ברונז לכף חובה ובין אם היא מגוננת עליו ומצדיקה את התנהגותו, מבקשת לשתף אותנו בחוויית אושוויץ הייחודית שלה, ובתחושות האובדן והאשמה הכרוכים בה.

דומה כי רק באמצעים אמנותיים, כמו אלה בהם משתמש הסרט, ניתן כיום להיפגש עם הרבדים העמוקים והנסתרים של המחנה והחיים בו. אמצעים אלה מוליכים אותנו בהדרגה אל התופת שלא ניתן לראותה בנופיו הפיזיים של המחנה, אלא אך ורק בנפשותיהם של העדים, בין מילותיהם לשתיקותיהם.

אחריות ואשמה - משפט וצדק

הסוציולוגית **חנה ארנדט** כתבה בספרה "אייכמן בירושלים" את המשפט הבא: **במקום שאין אחריות - אין אשמה; וכשאינן אשמה - אין פשע; ואם אין פשע - אין קרבן.** "קאפו בירושלים" מזמן דיון גם בשאלה חשובה זו.

הדברים הבאים שכתבה ארנדט על "שיתוף הפעולה" של מנהיגים יהודיים עם הנאצים ש"הקל" למעשה על מלאכת ההשמדה של הגרמנים, הקים עליה כמעט את כל העולם היהודי, ובראשם היסטוריונים והוגי דעות מן החשובים ביותר:

"באמסטרדם כמו בוורשה, בברלין כמו בבודפשט, אפשר היה לסמוך על העסקנים היהודים שיערכו רשימות משלוחים של אנשים ושל רכושם. אנו יודעים כיצד חשו העסקנים היהודים כשנעשו מכשירים של רצח: כמו רבי חובלים שספינותיהם עמדו לטבוע, ושהצליחו להביא אותן אל חוף מבטחים בהשליכם הימה חלק גדול ממטענם היקר; כמו מושיעים שעם מאה קורבנות מושיעים אלף איש ועם אלף מושיעים עשרת אלפים. אכן, כדי לא להשאיר חלילה את הסלקציה בידי הגורל העיוור, נדרשו 'עקרונות קדושים ביותר' להיות הכוח המנחה ליד אנוש חלשה, הרושמת על נייר את שמו של האיש האלמוני ובכך חורצת את חייו ואת מותו. בשביל יהודי, התפקיד הזה שמילאו המנהיגים היהודים בחורבן עמם-שלהם הוא ללא ספק האפל ביותר בסיפור האפל כולו."

האם אלה מבין האסירים היהודים ששימשו בתפקידים מנהיגותיים בגטאות ובמחנות נושאים בחלק מן **האחריות** לגורל היהודים שעליהם הופקדו? האם רובצת עליהם **אשמה** כלשהי?

ברונז קמינסקי, לעומתה, אומר בסרט: **"לא הייתי תמים, ידעתי שראש בלוק הוא חלק ממערכת הרצח, אבל כשראיתי את המוות משתולל, הבנתי שאני חייב להעמיד פנים שאני חלק ממנה, כדי להציל את מי שאפשר."**

שאלת אשמתם של בעלי התפקידים במחנות היא אחד הנושאים בהם דן הסרט, אך הוא עוסק גם בקושי העומד בפני בתי המשפט להעמיד לדין משתפי פעולה על פי החקיקה הקיימת בעולם ובכלל זה החקיקה על פיה פעלו בתי הדין הצבאיים בנירנברג החל מ-1946.

אליעזר (אציה) גרינבוים שבהשראת פרשת חיינו נעשה הסרט, הועמד תחילה למשפט בידי שורדי אושוויץ שהגיעו בצעדות המוות למחנה הריכוז בוכנוואלד, לאחר שאחדים מהם דרשו למצות עימו את הדין. העדויות במשפט סתרו אלו את אלו, אך בכולן עולה שאלה מוסרית עקרונית: **האם מותר לגרום למותו של אדם אחד כדי להציל מאה אחרים? או: האם מותר להכות עד זוב דם אחד שהפך את כללי המשמעת, כדי להציל אותו עצמו מעונש חמור שבעתיים, אולי אפילו מפני עונש מוות?** בית הדין שהקימו האסירים בוכנוואלד בחן את התנהגותו של אליעזר גרינבוים בפרספקטיבה אשר תאמה את המציאות במחנות, ופסק: **"גרינבוים איננו אשם"**.

אך משחזר גרינבוים לפריז זיהו אותו כמה אסירים משוחררים, ומסרו אותו למשטרה הצרפתית. שופט חוקר ניהל חקירה יסודית במשך שמונה חודשים והגיע למסקנה שאין לבתי המשפט הצרפתיים הסמכות לשפוט אותו. גרינבוים שוחרר, ספק חף מפשע, ספק אשם, ומיהר להימלט לישראל.

מדינת ישראל חוקקה כבר בכנסת הראשונה את **"החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, תשי"א, 1950"**. עיקר עבודתה של מערכת אכיפת החוק ומערכת המשפט בישראל בהקשר לחוק התרכזה ב**"עוזריהם"** של הנאצים (כלומר, משתפי פעולה) מבין היהודים שעלו לישראל לאחר המלחמה. במהלך בשנות ה-50 הועמדו לדין בהתאם לחוק זה כארבעים יהודים ישראלים שנחשדו בשיתוף פעולה עם הנאצים, ובעיקר יהודים שנחשדו ששימשו בתפקיד "קאפו". אולם ב-16.8.1963 תוקן החוק ובוטל סעיף 12 לפיו בין "עוזריהם" נכללים גם יהודים שאולצו על ידי הנאצים לשמש בתפקידים שנתפשו כ"שיתוף פעולה" ו"עזרה לנאצים".*

מרבית הקאפואים שהועמדו לדין שוחררו או נידונו לעונשים קלים. עם זאת, במקרה אחד, בשנת 1952, נידון קאפו בשם **יחזקאל אינגסטר**, שהיה אחראי על אסירים בשני מחנות משנה של מחנה גרוס-רוזן לעונש מוות, אך שהשופטים קבעו כי אינגסטר, למרות מעשיו הנוראים במחנה, היה נרדף וחי בתנאים לא-אנושיים ממש כקורבנותיו. לבסוף הומתק עונשו למאסר של שנתיים. אינגסטר השתחרר מהכלא וסיים את חייו כאדם חופשי. המשפטים סוקרו בצורה מצומצמת בעיתונות באותה תקופה, ומרבית המשתתפים בדיונים היו ניצולי השואה.

(*) ראה מאמרם של גליה גלזנר-חלד ודן בר-און, **אליעזר גרינבוים, הבניית סיפורו של קאפו במסגרת זיכרון השואה הקולקטיבי בישראל**, אוניברסיטת בן-גוריון, וכן חנה יבלונקה, **החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם: היבט נוסף לשאלת הישראלים, הניצולים והשואה**, קתדרה, 82, תשנ"ז, עמ' 135-152.

משתף פעולה או מציל חיים?

תובנותיו של **פרימו לוי** על הקיום האנושי באושוויץ באות לידי ביטוי מובהק באחרית דבר שכתב לספרו של ז'ק פרסר "ליל הג'ירונדינים" (הוצאת הקיבוץ המאוחד. 2004):

"...הרשע מדבק. הלא אנושי גוזל מהאחרים כל רגש אנושי, הפשע מזריע את עצמו, מתרבה, משחית את מצפונם של אחרים ומקיף עצמו במשתפי פעולה הנוטשים את המחנה מפחד, או בשל פיתוי כזה או אחר.

אחת התכונות של ארגון נפשע כמו הנציונל-סוציאליזם, היא היכולת לבלבל אותנו ולשתק לחלוטין את כושר השיפוט שלנו. האם זה שבגד אחרי עינויים קשים - אשם? או זה ההורג כדי לא להיהרג בעצמו? היכן נוכל למתוח, באזור שאודותיו דברתי, את הקו שיחלק אותו לשניים ויבחין בין החלש למנוול? האם נוכל לשפוט?

הטענה אותה שמענו כבר פעמים רבות "לולא עשיתי זאת אני, היה עושה זאת מישהו אחר, גרוע ממני". אתה חייב לסרב. זה שאינו מסרב נכנע בסופו של דבר לפיתוי לעבור למחנה האחר, שבו ימצאו לו, במקרה הטוב, הטבות מדומות והצלה שהיא בעצם אובדנו..."

דבריו של גיבור הסרט, **ברונו קמינסקי**, הם תשובה לפרימו לוי:

"...שרה הייתה שם. היא ראתה איך הם ירדו מוכים מן הרכבות, איך הם הובסו ברגע שהופשטו והולבשו במדי אסירים, איך ברגע שגילו את שערם וצרבו מספרים על בשרם, הם נעשו לעדר בהמות. היא לא מבינה שהם מאשימים אותי כדי לחפות על הפחדנות שלהם, על אוזלת היד והעליבות שלהם, על המיאוס העצמי והבושה? אני, שניסיתי להציל אותם, אני אשם בסבלם ובחרפתם? אני אשם במותם? סיפרתי לה איך נלחמתי על האנושיות שלהם. אבל מה עמד לרשותי במלחמה הזאת? רחמים? **האם בשם קדושת הרחמים הייתי צריך לוותר על קדושת החיים? אם שרה צודקת, ולא הייתה שום משמעות להגיון, לא הייתה שום תועלת במחשבה, לא הייתה שום חשיבות לרצון... אם כל בחירה הייתה מראש שפלה ובזויה, אם לא היה שום יתרון בשפיות ובסולידאריות, אם כל מעשה קרב אותנו רק אל מוות סתמי ונקלה... אז הייתי צריך לרוץ אל הגדר ביום שהגעתי לשם..."**

אורי ברבש - במאי. אחדים מסרטיו וסדרות הטלוויזיה שיצר זכו בפרסים בארץ ובעולם. ביניהם: מועמדות לפרס האוסקר במסגרת הסרט הזה. פרס הביקורת בפסטיבל ונציה. פרסי "האוסקר" הישראלי ופסטיבל ירושלים. בשנות התשעים נבחר לבמאי העשור בקולנוע הישראלי. וב-2012 זכה בפרס משרד התרבות לאומנות הקולנוע.

מוטי לרנר - תסריטאי ומחזאי. מחזותיו הוצגו בישראל, בארה"ב, גרמניה, אוסטרליה, אוסטרליה, איטליה, דרום אפריקה, הודו ושוויצריה. בין התסריטים שכתב: "משפט קסטנר", "קו - 300", "אגוז", "המכון", "שתיקת הצופרים", "אלטלנה", "אביב 1941". זכה בפרס כינור דויד, בפרס מסקין, בפרס היצירה של ראש הממשלה ופעמיים בפרס האקדמיה הישראלית לקולנוע וטלוויזיה.

חיים שריר - מפיק סרטי קולנוע ישראליים וקו-פרודוקציות וסדרות דרמה לטלוויזיה, על רבים מהם זכה בפרסים בארץ ובעולם בתוכם: בסאנדנס, בקרלובי וארי, במונקו, בפסטיבל ירושלים, בפסטיבל חיפה ובפרסי האקדמיה לקולנוע על הסרטים הטובים ביותר ועל סדרת הדרמה הטובה.

ד"ר נילי קרן - חוקרת זכרון השואה והוראתה. ריכזה את לימודי השואה בסמינר הקיבוצים ובשנים האחרונות לימדה באוניברסיטת סטוקטון בניו ג'רסי, ארה"ב. כתבה שני ספרים ועשרות מאמרים.

להתקשרות ותאומים:

רחלי וסרמן

טל 054-6371856

rachelivas@gmail.com

חיים שריר

יצירה עברית בע"מ, רח' אבן גבירול 42, תל אביב 6436406

טל 054-6707970

chaim@sharir.name

אורי ברבש

טל 050-5655618

uri_barbash@yahoo.com

מוטי לרנר

טל 054-4583356

motti_lerner@hotmail.com

ד"ר נילי קרן

טל 052-2724789

nilik43@gmail.com